

Утвърдени със Заповед № МЕУ-1211/ 31.03.2022 г.

П Р А В И Л А

ЗА

УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО НА ТЕХНИЧЕСКИ СПЕЦИФИКАЦИИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ ЗА РАЗРАБОТКА, НАДГРАЖДАНЕ ИЛИ ВНЕДРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ, ВКЛ. ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ, МОБИЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ, СОФТУЕРНИ КОМПОНЕНТИ ИЛИ ЕЛЕКТРОННИ УСЛУГИ

на основание чл. 53, ал. 3, т. 2, във връзка с чл. 53, ал. 2 от Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги (НОИИСРЕАУ) и във връзка с чл. 56, ал. 2, по реда на чл. 58б от Закона за електронното управление (ЗЕУ), чл. 52, ал. 1, т. 2 от НОИИСРЕАУ и чл. 12 от Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност (НМИМИС).

Глава първа

Общи положения

Чл. 1. Настоящите правила са приложими за следните категории субекти:

- административните органи;
- лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги, в случаите, когато се предоставят вътрешни електронни административни услуги по смисъла на чл. 39 от ЗЕУ.

Чл. 2. С настоящите правила се урежда редът за удостоверяване на съответствието на технически спецификации за провеждане на обществени поръчки за разработка, надграждане или внедряване на информационни системи, вкл. интернет страници, мобилни приложения, софтуерни компоненти или електронни услуги от субектите по чл. 1. Предмет на проверката в техническата спецификация са критериите, съгласно контролите, които извършва Министерство на електронното управление (МЕУ), в съответствие с чл. 56, ал. 2 и чл. 58б от ЗЕУ, НОИИСРЕАУ, Закона за киберсигурност (ЗКС) и НМИМИС.

Чл. 3. (1) Не се извършва проверка по реда на настоящите правила на технически спецификации, когато се отнася до обществени поръчки с прогнозна стойност под стойността по прага по чл. 20, ал. 4, т. 2 от Закона за обществените поръчки (70 000 лв. без ДДС) за:

1.

1. доставка на хардуер, консумативи и резервни части за хардуер, както и на лицензи за управление (Utility);
2. доставка на лицензи за операционни системи, системи за управление на бази данни, офис пакети, които са комерсиален софтуер;
3. абонаментна поддръжка на информационни системи, регистри, уеб портали и страници.

(2) Следните изисквания не се прилагат при проверка на:

1. Технически спецификации за изграждане и/или надграждане на информационни системи, които не предоставят ЕАУ:
 - чл. 4, ал. 4, т. 2, т. 5 и т. 7.

- чл. 5, ал. 6, т. 6 и т. 8.
- 2. Технически спецификации за внедряване на готови програмни продукти с лиценз на право на ползване от страна на административните органи:
 - чл. 5, ал. 6, т.1, т. 2, т. 3, т. 4 и т. 5.

Глава втора

Ред за удостоверяване на съответствието на технически спецификации за провеждане на обществени поръчки за разработка, надграждане или внедряване на информационни системи, вкл. интернет страници, мобилни приложения, софтуерни компоненти или електронни услуги

Чл. 4. (1) Субектите по чл. 1 предоставят на МЕУ за проверка на съответствието технически спецификации и свързани с тях документи, отнасящи се само до съдържанието на техническата спецификация по Закона за обществените поръчки (ЗОП) за провеждане на обществени поръчки за разработка, надграждане или внедряване на информационни системи, вкл. интернет страници, мобилни приложения, софтуерни компоненти или електронни услуги.

(2) Информацията, обект на настоящите правила се изпраща:

- чрез модул „Технически спецификации“ на Регистъра на проектите (РП), достъпен на следния адрес: <https://budgetcontrol.egov.bg/>;
- във формат ISO/IEC 26300 - OASIS Open Document Format for Office Application, освен ако няма обоснована технологична необходимост от друг формат. (Пример: при използване на офис-пакет MS Office, съответният документ трябва да бъде запазен като Open Document Text – за MS Word, Open Document Spreadsheet – за MS Excel и т.н.);

(3) Техническите спецификации следва да бъдат разработени съгласно образца по чл. 38, ал. 3 от НОИИСРЕАУ, публикуван на интернет страницата на МЕУ: www.e-gov.bg. Образецът може да се допълва съобразно спецификата на дейностите и услугите в обхвата на обществената поръчка и изисквания на възложителя, без допълненията да влизат в противоречие и/или несъответствие с разпоредбите на ЗЕУ, НОИИСРЕАУ, ЗКС и/или НМИМС. Текстовете от образца, които не са приложими за конкретната обществена

поръчка, не се изтриват, а в началото на абзаца (точката) се записва „неприложимо“ и се посочва основанието, поради което са неприложими.

(4) Удостоверяването на съответствието на техническите спецификации с изискванията на ЗЕУ и НОИИСРЕАУ се състои в извършване на проверка на следното:

1. спазени ли са изискванията, посочени в чл. 58а от ЗЕУ;
2. налице ли са функционалности, свързани с удостоверителните услуги по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014, а именно:
 - електронна идентификация и удостоверяване на автентичност;
 - валидиране и съхраняване на електронни подписи и електронни печати;
 - идентификация на титуляря на подписа и на създателя на печата;
 - проверка на интегритета на подписаните данни;
 - удостоверяване на дата и час, ползвайки електронни времеви печати и проверка за интегритет на данните, с които са обвързани датата и часът;
 - интеграция със софтуер за електронна препоръчана поща или функционалност за услуга за електронна препоръчана поща в съответствие с чл. 43 от Регламент (ЕС) № 910/2014;
3. удостоверения за автентичност на уебсайтовете.
4. дали до въвеждане в продукционен режим на националната схема за електронна идентификация по Закона за електронната идентификация, функционалностите се осигуряват чрез интеграция с разработените хоризонтални модули на електронното управление: е-Автентикация.
5. при разработване и внедряване на регистри, електронни административни услуги (ЕАУ) и системи за документооборот, съобразени ли са с изискванията на членове 6, 10, 21, 22, 33 и 34 от НОИИСРЕАУ.
6. във връзка с чл. 45, ал. 2 от ЗЕУ, в техническите спецификации включени ли са изискванията на чл. 3, ал. 2 и ал. 3 НОИИСРЕАУ.
7. при разработване и внедряване на регистри, данните в тях съобразени ли са с формализираните описания в чл. 17, ал. 3 от НОИИСРЕАУ.
8. във връзка с чл. 4 ал. 1 и ал. 2 от ЗЕУ, в техническите спецификации включени ли са изискванията на чл. 7, ал. 8 от НОИИСРЕАУ, като при разработката на софтуерни

адаптери спазен ли е Стандартът за разработка, публикуван на интернет страница: www.e-gov.bg.

9. във връзка с чл. 4, ал. 2 от ЗЕУ, в техническите спецификации включени ли са изискванията на чл. 18 от НОИИСРЕАУ.

Чл. 5. (1) Субектите по чл. 1 могат да предоставят и допълнителна информация, свързана с техническите им спецификации;

(2) При предоставяне за удостоверяване на съответствието, субектите по чл. 1 следва да прикачват техническа спецификация във финален вариант (запазена във формат Open Document Text – за MS Word) и да предоставят информация относно прогнозната стойност на поръчката, с приложена подробна аргументация за избраната прогнозна стойност, по един от следните начини:

- проведени пазарни консултации съгласно чл. 21, ал. 2 от ЗОП (ако са проведени такива) или
- други подходящи източници на информация, ако не са проведени пазарни консултации, както следва:
 - (приложени) най-малко 2 договора със сходен предмет, сключени от субектите по чл. 1 по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП) не по-рано от 36 месеца преди датата на кандидатстване или
 - изпратени/публикувани запитвания и минимум 2 броя индикативни оферти, получени не по-рано от 12 месеца преди датата на кандидатстване или
 - минимум 2 броя хипервръзки (линкове) към интернет страници на потенциални доставчици/изпълнители, съдържащи информация за цената на съответната услуга/продукт или
- (приложимо само за административните органи, посочени в Решение на Министерския съвет № 727/05.12.2019г.) индикативна оферта, представена от системния интегратор, съгл. § 45 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на Закона за електронното управление (ДВ, бр. 94 от 2019 г.).
- (приложимо само за технически спецификации за надграждане на внедрени готови програмни продукти с лиценз на право на ползване) индикативна оферта,

предоставена от фирмата, собственик на авторските права на информационната система или негов упълномощен представител.

(3) При предоставяне за удостоверяване на съответствието, административните органи следва да са включили прогнозната стойност на обществената поръчка в тригодишната си бюджетна прогноза и/или в проектобюджета за следващата година/ бюджета за текущата година, съгласувани от МЕУ по реда на чл. 7г от ЗЕУ;

(4) Ал. 3. не е приложима за лицата, осъществяващи публични функции и организациите, предоставящи обществени услуги.

(5) Ако към момента на представяне на техническата спецификация, прогнозният бюджет не е съгласуван от МЕУ като целесъобразен, проверката на съответната техническа спецификация не се спира, а в писмото до съответния субект по ЗЕУ се прави препоръка, че в изпълнение на задълженията по чл. 7г от ЗЕУ, предвидените средства следва да бъдат включени при последващо подаване на информация в Регистъра на проектите, като това бъде съобразено с периода на нейното изпълнение.

(6) В случаите, когато **предметът на поръчката** включва **разработване/надграждане на информационни системи, вкл. интернет страници, мобилни приложения, софтуерни компоненти и електронни административни услуги**, установяването на съответствието на техническата спецификация обхваща проверка и на следните изисквания:

1. отговарят ли компютърните програми на критериите за софтуер с отворен код – (*„софтуер с отворен код“ е компютърна програма, чийто изходен програмен код е публично достъпен за безплатно ползване, с право на преглед и с право за редактиране при условия, определени от носителя на авторските права*);
2. предвидено ли е всички авторски и сродни права върху съответните компютърни програми, техният изходен програмен код, дизайнът на интерфейсите и базите данни, чиято разработка е предмет на поръчката, да възникват за възложителя в пълен обем, без ограничения в използването, изменението и разпространението им;
3. предвидено ли е публично предоставяне на изходния код и документацията на системите в обем на авторските права под един от следните лицензи, съгласно чл. 44 ал. 2 от НОИИСРЕАУ:
 - a. EUPL (European Union Public License);
 - б. GPL (General Public License) 3.0;
 - в. LGPL (Lesser General Public License);

- г. AGPL (Affero General Public License);
 - д. Apache License 2.0;
 - е. New BSD license;
 - ж. MIT License;
 - з. Mozilla Public License 2.0.
4. при предоставяне на изходния код и документацията при условията на EUPЛ лиценз (Публичен лиценз на ЕС) предвидено ли е да се приложи пряко Решение за изпълнение (ЕС) 2017/863 от 18 май 2017 год. на ЕК за актуализиране на лиценз за софтуер с отворен код с цел допълнително улесняване на споделянето и повторната употреба на софтуер, разработен от публични администрации. Решението включва допълнение със „съвместими лицензи“ което осигурява оперативна съвместимост със списък на други „споделени сходни“ лицензи.
 5. включено ли е изискването за използване на хранилището и системата за контрол на версиите, поддържани от МЕУ съгласно чл. 58а, т. 1в от ЗЕУ и чл. 58 от НОИИСРЕАУ, на адрес: <https://dev.egov.bg/>;
 6. при предоставяне на електронни административни услуги от ниво на електронизация 3 и 4 от административните органи на гражданите и бизнеса предвидено ли е да се използва Единният модел за заявяване, заплащане и предоставяне на ЕАУ, утвърден от министъра на ЕУ, като заявяването на ЕАУ се извършва чрез Единния портал за електронни административни услуги чрез хоризонталната информационна система Е-форми.
 7. предвидени ли са възможности за изпълнение на изискванията за задължително наличие и използване на програмни интерфейси, изискуемите метаданни и атрибути за версия, достъпност за стари версии - минимум 24 месеца след публикуване на нова версия и други, съгласно формализираните описания в чл. 14 и чл. 41 от НОИИСРЕАУ;
 8. при разработка на информационна система за предоставяне на електронна услуга, заложено ли е изискването за изцяло автоматизирано предоставяне на ЕАУ, както и за удовлетвореност на изискванията за задължителното минимално ниво на ЕАУ, както и нивото на осигуреност на средствата за електронна идентификация;
 9. включени ли са изисквания за достъпността на интернет страници и мобилни приложения, съгласно хармонизирания стандарт EN 301 549 V2.1.2 (2018-08) – касаещ

достъпността на продукти и услуги в сферата на ИКТ, освен в случаите по чл. 58в, ал. 2 или ал. 3 от ЗЕУ.

10. при разработка на интернет страници и мобилни приложения включени ли са изискванията за определяне на наименованията на домейните и за институционална идентичност на интернет страниците на администрациите, съгласно чл. 40 и чл. 47 от НОИИСРЕАУ.

Чл. 6. Удостоверяването на съответствието на техническите спецификации във връзка с изискванията за мрежова и информационна сигурност (чл. 56, ал. 2 от ЗЕУ и/или чл. 12, ал. 1 от НМИМИС) и с цел достигане на изискваното ниво на сигурност на информацията, в мрежите и информационните системи се състои в извършване на проверка на следното:

1. Включени ли са адекватни и комплексни изисквания за мрежова и информационна сигурност, основани на анализ и оценка на риска, с цел да се гарантира, че изискваното ниво на сигурност на информацията, мрежите и информационните системи е заложено още в етапа на разработка и внедряване.
2. Представени ли са анализ и оценка на риска, които да служат като основа за включването на адекватни и комплексни изисквания за мрежова и информационна сигурност по т.1.
3. Предвидено ли е ненужните портове по протоколи TCP и User Datagram Protocol (UDP) да бъдат забранени чрез адекватно конфигуриране на използваните софтуерни решения, хардуерни устройства и оборудване за защита и контрол на трафика;
4. Предвидено ли е използването на отделна, изолирана от другите информационни и комуникационни системи и от интернет, подходящо защитена среда (мрежа, система, софтуер и др.) за целите на администриране на информационните и комуникационните системи и техните компоненти. Тази среда трябва да не се използва за други цели.
5. Предвидена ли е валидация на всички входни данни, постъпващи от клиента, включително съдържанието, предоставено от потребителя и съдържанието на брауъра, като headers на препращащия и потребителски агент;
6. Предвидено ли е всички данни да бъдат кодирани с HTML, изпращани от клиента и показвани в уеб страница.

7. Предвидено ли е ограничение на заявките и по-специално по максимална дължина на съдържанието, максимална дължина на заявката и максимална дължина на заявката по URL;
8. Предвидено ли е конфигуриране на типа и размера на headers, които веб сървърът ще приеме;
9. Предвидено ли е да се ограничи времетраенето на връзката (connection Timeout), на времето, за което сървърът изчаква всички headers на заявката, преди да я прекъсне, както и на минималния брой байтове в секунда при изпращане на отговор на заявка:
 - 9.1. Предвидено ли е да се въведе ограничение на броя неуспешни опити за влизане в системата;
 - 9.2. Предвидено ли е да не се допуска извеждането на списък на веб директориите;
10. Предвидено ли е бисквитките (cookies) задължително да имат:
 - 10.1. флаг за защита (security flag), който инструктира браузъра, че „бисквитката“ може да бъде достъпна само чрез защитени SSL канали;
 - 10.2. флаг HTTP only, който инструктира браузъра, че „бисквитката“ може да бъде достъпна само от сървъра, а не от скриптовете, от страна на клиента;
11. Предвидени и предприети ли са мерки за защита на DNS, като задължително се прилага DNSSEC (Domain Name System Security Extensions);
12. По отношение на системните записи (Logs) предвидени ли са следните възможности:
 - 12.1. в сървъри за приложения, които поддържат критични дейности, сървъри от системната инфраструктура, сървъри от мрежовата инфраструктура, охранителни съоръжения, станции за инженеринг и поддръжка на индустриални системи, мрежово оборудване и работни места на администратори да се регистрират автоматично всички събития, които са свързани най-малко с автентикация на потребителите, управление на профилите, правата на достъп, промени в правилата за сигурност и функциониране на информационните и комуникационните системи;
 - 12.2. за всяко от тези събития в записите да се отбелязва с астрономическото време, когато е настъпило събитието;
 - 12.3. предвидена ли е възможност за синхронизиране на часовниците на компоненти на информационните и комуникационните системи, като се използва протокол NTP V4 (Network Time Protocol, версия 4.0 и следващи), основан на RFC 5905 на

IETF от 2010 г., като се осигурява хронометрична детерминация с времевата скала на UTC (Coordinated Universal Time), или аналогичен.

12.4. предвидено ли е информацията да бъде архивирана за срок не по-кратък от дванадесет месеца;

Чл. 7. Предвид обема на информацията в техническите спецификации, при попълване на полетата в стъпка 2 от модул „Технически спецификации“, субектите по чл. 1 задължително посочват **точното място (съответната страница, раздел, точка или друга релевантна информация)**, където са включени текстове в изпълнение на всяко от изискванията в прикачената техническата спецификация или да посочат кои изисквания, съгласно образеца по чл. 38 ал. 3 от НОИИСРЕАУ **не са включени** в техническите им спецификации **със съответната обосновка** за това.

Чл. 8. (1) В срок до две седмици от постъпването на техническите спецификации в МЕУ, министърът на ЕУ или определено от него длъжностно лице удостоверява съответствие или издава мотивиран отказ да удостовери съответствието с нормативно установените изисквания по чл. 56, ал. 2, чл. 58а от ЗЕУ и/или чл. 12 от НМИМИС.

(2) Ако техническата спецификация съдържа несъответствия, министърът на ЕУ или определено от него длъжностно лице дава предписания за отстраняването им като уведомява за това съответния субект чрез РП и му предоставя едномесечен срок за отговор като изпраща кореспонденция чрез профила на оправомощеното да представлява субекта по чл. 1 лице.

(3) След отстраняване на предписанията по ал. 2, техническите спецификации се предоставят повторно на МЕУ за удостоверяване на съответствието. В случаите, когато субектът не се е съобразил с някои от предписанията на МЕУ, той задължително посочва мотиви за това.

Чл. 9. (1) В случай, че при извършване на повторната проверка се установи несъответствие на техническата спецификация с установените нормативни изисквания по чл. 58а от ЗЕУ и/или чл. 12 от НМИМИС, министърът на ЕУ или определено от него длъжностно лице издава

мотивиран отказ да бъде удостоверено съответствие с установените нормативни изисквания по чл. 58а от ЗЕУ и/или чл. 12 от НМИМИС.

(2) Мотивираният отказ по ал. 1 се връчва на субекта по чл. 1 чрез Системата за сигурно електронно връчване, както и се изпраща чрез профила в РП на оправомощеното да представлява административния орган лице.

(3) При невъзможност за връчване чрез Системата за сигурно електронно връчване, отказът по реда на ал. 1 се изпраща на административния орган по пощата с обратна разписка.

(4) Срокът за издаване на мотивирания отказ по ал. 1 е 14 дни от датата на получаване на техническата спецификация в МЕУ, удостоверена с входящ номер в РП.

(5) Отказът по ал. 1 подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 10. При публикуване на обществена поръчка в Регистъра на обществените поръчки (РОП) и „Профила на купувача“ на възложителя, съответният субект по чл. 1, следва в срок до два работни дни да впише в РП информация за: уникалния номер на поръчката в РОП, предмета на обществената поръчка, датата на обявяването на процедурата и CPV кода, под който е обявена.

Чл. 11. След вписване на информацията по чл. 10, оправомощеното да представлява субекта по чл. 1 лице, я публикува в публичния модул на РП (достъпен на адрес: <https://projectregister.egov.bg/>) чрез бутон „Публикувай“.

Допълнителни разпоредби

§. 1 „Административен орган“ е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон (§ 1, т. 1 от ДР на ЗЕУ).

§. 2 „Лица, осъществяващи публични функции“ са нотариусите, частните съдебни изпълнители, държавните и общинските учебни заведения, държавните и общинските лечебни заведения, възложителите по чл. 5, ал. 2 - 4 от Закона за обществените поръчки,

които не са административни органи или организации, предоставящи обществени услуги и други лица и организации, чрез които държавата упражнява своите функции и на които това е възложено със закон (§ 1, т. 11 от ДР на ЗЕУ).

§. 3 „Обществени услуги“ са образователни, здравни, водоснабдителни, канализационни, топлоснабдителни, електроснабдителни, газоснабдителни, телекомуникационни, пощенски, банкови, финансови и удостоверителни по смисъла на Регламент (ЕС) № 910/2014 или други подобни услуги, предоставени за задоволяване на обществени потребности, включително като търговска дейност, по повод на чието предоставяне могат да се извършват административни услуги (§ 1, т. 12 от ДР на ЗЕУ).

§. 4 „Организация, предоставяща обществени услуги“ е всяка организация независимо от правната форма на учредяването, която предоставя една или повече услуги по §. 3 (§ 1, т. 14 от ДР на ЗЕУ).

§. 5 „Електронна идентификация“ е процес на използване на данни в електронна форма за идентификация на лица, които данни представляват по уникален начин дадено физическо лице (§ 1, т. 1 от ДР на ЗЕИ).

§. 6 „Електронното управление“ е реализиране от административните органи на правните взаимоотношения, административни процеси и услуги и на взаимодействието с потребителите, с лицата, осъществяващи публични функции, и с организациите, предоставящи обществени услуги, чрез използване на информационни и комуникационни технологии, осигуряващи по-високо ниво на ефективност на управлението (§ 1, т. 39 от ДР на ЗЕУ).

§. 7 „Информационни и комуникационни технологии“ са технологии за създаване, обработка, съхраняване и обмен на цифрова информация в различни формати чрез използване на хардуер (§ 1, т. 40 от ДР на ЗЕУ).

§. 8 „Мрежа и информационна система“ е:

а) електронна съобщителна мрежа по смисъла на § 1, т. 15 от допълнителните разпоредби на Закона за електронните съобщения;

б) всяко устройство или всяка група взаимосвързани или имащи връзка помежду си устройства, едно или няколко от които по програма обработва автоматично цифрови данни, или

в) цифрови данни, съхранявани, обработвани, извлечени или пренасяни от елементи, обхванати от букви "а" и "б", с цел обработване, използване, защита и поддръжка.

§. 9 „Мрежова и информационна сигурност“ е способността на мрежите и информационните системи да се противопоставят на определено ниво на въздействия, засягащи отрицателно наличието, истинността, целостта или поверителността на съхранявани, пренасяни или обработвани данни или на свързаните с тях услуги, предлагани от тези мрежи и информационни системи или достъпни чрез тях. (чл. 2, ал. 3 от Закона за киберсигурност).

§. 10 Електронно копие на контролните въпроси за проверка на технически спецификации по реда на настоящите правила е публикувано на следния интернет адрес: <https://www.e-gov.bg/>.